

Отже, відповідно до чинного законодавства, існує нагальна потреба розпочати виділення водних об'єктів та проведення в їх межах відповідних водоохоронних заходів. Прибережні захисні смуги річок та водойм можуть забезпечити захист від замулення та забруднення. Враховуючи ситуацію з енергопостачанням, було б краще розпочати відновлення та реабілітацію малих гідроелектростанцій на річках регіону, а також використання різних існуючих гідротехнічних споруд. У багатьох містах регіону слід запровадити сучасні методи очищення підземних вод від заліза для забезпечення населення якісною питною водою.

Список використаних джерел

1. Водні ресурси: основні шляхи захисту. URL : <http://surl.li/fdjkg> (дата звернення 01.03.2023)
2. Водна рамкова директива. *Вікіпедія*. URL : <http://surl.li/fdjki> (Дата звернення 01.03.2023)
3. Основні засади управління якістю водних ресурсів та їхня охорона : навч. посібник / В. К. Хільчевський, М. Р. Забокрицька, Р. Л. Кравчинський, О. В. Чунарьов / за ред. В. К. Хільчевського – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. – 172 с

Науковий керівник:
ДАНИЛЬЧУК Галина,
*кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології переробки,
стандартизації і сертифікації продукції тваринництва
Миколаївський національний аграрний університет*

ПИТНА ВОДА УКРАЇНИ: ЯК ВИРІШИТИ ПРОБЛЕМУ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Курепін Вячеслав Миколайович,
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївського національного аграрного університету*

Щодня ми отримуємо підтвердження, що в Україні треба покращувати ситуацію з питною водою. Якість та доступність води суттєво впливає на здоров'я, довголіття, гігієну для всіх. Скажімо, не у всіх є можливість пити чисту питну воду з-під крану [1].

В декілька регіонах України та в Україні в цілому передбачається виконання великих завдань - забезпечити якість та безпечність води, максимальну доступність її для населення. Вирішити таку проблему представники влади намагаються за Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» (Закон № 5723) на 2022-2026 роки.

Це не перший проєкт Влади за допомогою якого питаються вирішити питання забезпечення централізованим водопостачанням міст, селищ міського типу, сільських населених пунктів України [2]. Попередні проєкти (2011-2020 р.)

нажаль вирішували цю проблему неефективно. Державна програма «Питна вода України» на 2011-2020 роки виконувалася формально та непослідовно. Фактично її виконання відбувалося лише у 2011-12 та 2018 роках, а заплановане програмою було виконане тільки на 13%. Це провал програми, а результати формального вирішення проблем мають наступні результати.

99% міст, 90% селищ міського типу та 30% сільських населених пунктів України забезпечено централізованим водопостачанням, але лише 69% населення мають до нього доступ. Для 48% населення доступна система каналізації (водовідведення).

Існуюча інфраструктура населених пунктів значною мірою зношена, понад 30% водогонів, мереж водовідведення, насосних агрегатів перебувають у аварійному стані. Причина жахливого стану водної інфраструктури застарілість, вона збудована у 1950-70 роках. Майже 270 тисяч людей у дев'яти областях України й досі за графіком отримують привозну воду.

Змінити існуючий стан перш за все можна за рахунок усвідомлення проблем, врахування попереднього досвіду та реалізації нових планів. Тому чітко збалансований проєкт «Питна вода України» на 2022-2026 роки передбачає будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт водопровідних мереж та мереж водовідведення, станцій очищення питної води та стоків.

Закладено заходи на створення та належне оснащення лабораторного контролю якості питної води та стічних вод. Протягом п'яти років заплановано реалізувати понад 1700 регіональних інфраструктурних проєктів, це частина великого будівництва по забезпеченню населення якісною питною водою.

Ефективна реалізація програми передбачає готовність регіонів до необхідних інфраструктурних покращень (проєктна конструкторська документація) та фінансування [3].

Саме відсутність належного фінансового забезпечення в минулому спричинило провал попередньої програми. Тому Верховною Радою України було прийнято Державний бюджет України на 2022 рік, де передбачено фінансування цієї Загальнодержавної цільової соціальної програми. З бюджету держави буде виділено близько 17 млрд. грн., один мільярд гривень вже у 2023 року.

Експерти стверджують, ця сума не є достатньою для значних змін, але вона дає можливість розпочати будівництво вкрай необхідних та важливих об'єктів водопостачання по всій країні. Запорукою відновлення будівництва системи водопостачання та водовідведення є спільна, швидка та злагоджена робота центральної влади та громад, впевненість у фінансуванні.

Планується зростання частки населення, яка буде мати доступ до централізованого водовідведення - до 53%, централізованого водопостачання - до 70% людей, і це всього за п'ять років реалізації програми. Є території півдня та сходу країни, які постраждали від російської агресії та потребують значних вкладень в інфраструктуру [4]. На ці регіони буде спрямовано близько 10% бюджету програми.

Належне виконання програми забезпечить достатню кількість людей, які будуть мати вдома якісну питну воду. Тим самим буде вирішена ще одна

нагальна і дуже важлива проблема - боротьба за чисте довкілля. При обставинах, коли громадяни отримують в свої оселі централізовано питну воду, вони будуть відмовлятися від бутильованої води, відповідно і від пластикових пляшок. Це один із важливих напрямків практики Європейського Союзу (ЄС) - заборона ввезення та обігу в Україні певних видів одноразового пластику.

Насамперед, це імплементація та виконання положень Директиви № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, та Директиви № 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод, з усіма доповненнями до них[5]. В переважній більшості випадків у країнах Європейського Союзу без побоювань можна пити воду з-під крану.

Отже, за результатами належної підтримки інфраструктури й високих законодавчих стандартів, яких неухильно необхідно дотримуватися можна досягти певних результатів. Застаріла нормативно-правова база, відповідно до якої здійснюють нині свою діяльність підприємства централізованого водопостачання та водовідведення потребує кардинальних змін. Модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення має зробити реальною реалізацію стратегічних завдань, які містить Угода про асоціацію між Україною та ЄС.

Список використаних джерел

1. Іваненко В.С. Потенційні проблеми систем водопостачання міста Миколаєва під час бойових дій // Наукова молодь-2022 : збірник матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, м. Київ, 15 листопада 2022 р. Київ : КОМПРИНТ, 2022. С. 177-183. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12700>.

2. Іваненко В.С., Курепін В. М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування // Правові засади організації та здійснення публічної влади : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 148-150. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11869>.

3. Іваненко В.С., Курепін В. М. Захист водних ресурсів та джерел водопостачання // Захист водних ресурсів - Глобальні виклики, загрози опустелювання територій, міжнародні зобов'язання держав світу : тези доповідей з щорічного тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 22 березня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 9-13. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11213>.

4. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11861>.

5. Дідняк А. В. Міжнародний досвід визначення територій, що потребують підтримки регіонального розвитку // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези

доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 15-18. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12065>.

ПРОБЛЕМИ ПИТНОЇ ВОДИ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

*Лотарева Дар'я Валеріївна,
здобувач вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (Аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської продукції
та харчові технології)»,
Миколаївський національний аграрний університет*

Ще з шкільних програм з біології ми знаємо, що без їжі людина може жити до двох місяців, а без води – до п'яти днів. В житті людини вода займає вирішальну роль, але саме від споживання неякісної води людина страждає від більшості хвороб.

З перших років самостійності наша держава має проблеми з питною водою. Україна відноситься до країн малозабезпечених, вона має обмежений запас використання водних ресурсів. Серед 152 країн світу, за визначенням Європейської економічної комісії ООН, Україна посідає 111 місце по показнику стоку на рік на одну людину [1].

Більшість країн Європи використовують підземні води для задоволення потреб населення високоякісною питною водою (90%). Міське водопостачання в Україні за рахунок підземних вод забезпечується лише на 25%. Треба ще враховувати те, що в Україні впровадження та нарощування водомістких та енергоємних технологій здійснювалося найбільш «дешевим» способом (без відповідних очисних споруд).

Проблемою для України було та частково залишається відсутність ефективних діючих правових, адміністративних та економічних механізмів природокористування. Будівництво багатьох споруд водопостачання та водовідведення без урахування вимог охорони навколишнього середовища призвело до значної деградації довкілля України, надмірного забруднення поверхневих і підземних вод, нагромадження шкідливих відходів виробництва.

Погіршує стан води і її органолептичні показники домішок з добрив та пестицидів, які використовують на полях при проведенні сільськогосподарських роботах [2]. Із-за порушення вимог охорони навколишнього середовища при будівництві об'єктів водопостачання вони потрапляють до водних об'єктів. Це в багатьох випадках створює пряму загрозу здоров'ю і життю людей.

За роки експлуатації річки Дніпро, її перетворили в каскад водосховищ, більша частина яких може бути віднесена до мілководних. У зв'язку з цим докорінно змінилися фізико-хімічні та біологічні властивості дніпровської води, вони продовжують погіршуватися з року в рік. Відбувається процеси гниття та бродіння синьо-зелених водоростей, природа таких токсичних компонентів ще до кінця не розкрита. Інтенсивне «цвітіння» водоймищ створює додаткові